

Zatrudnienie w Polsce 2013

Praca w zielonej gospodarce

Badanie wykonane przez Instytut Badań Strukturalnych w ramach prac nad projektem: *Analiza procesów zachodzących na polskim rynku pracy i w obszarze integracji społecznej w kontekście prowadzonej polityki gospodarczej*, realizowanym przez Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego i zainicjowanym przez Departament Analiz Ekonomicznych i Prognoz Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

Sonia Buchholtz

Warszawski Instytut
Studiów Ekonomicznych

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Ministerstwo Pracy
i Polityki Społecznej

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

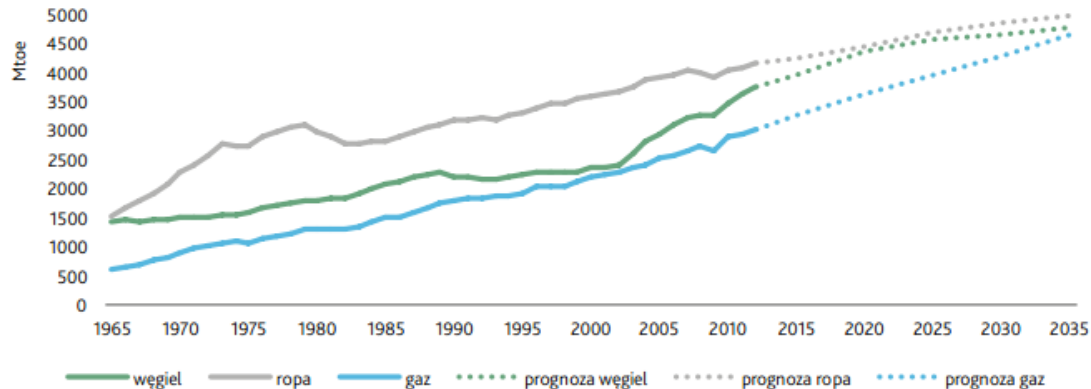

WISE

Presja na środowisko staje się coraz bardziej odczuwalna

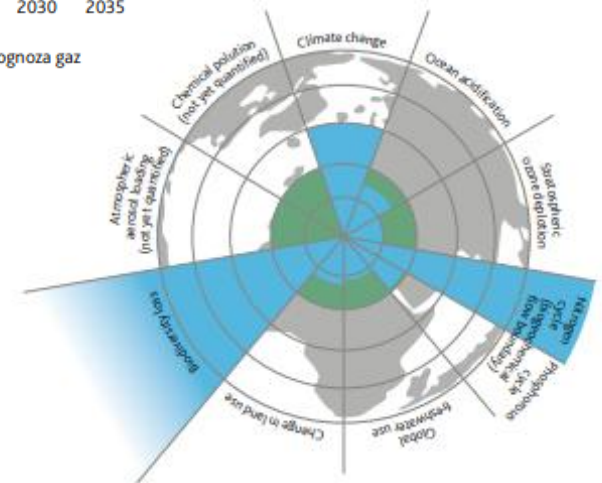
Wykres III.1. Zużycie węgla, ropy i gazu na świecie; 1965-2035, Mtoe

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BP Statistics.

- rozwój gospodarczy wzmaga zapotrzebowanie na zasoby naturalne
- rosnąca presja gospodarki na środowisko zagraża bezpiecznemu funkcjonowaniu człowieka (*granice planetarne*)

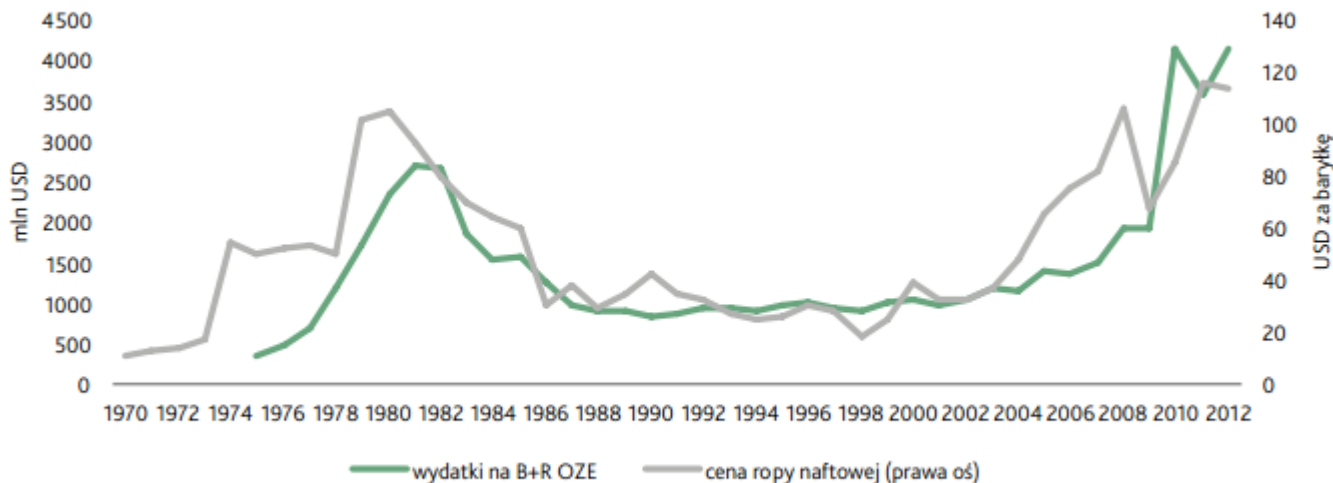
Granice planetarne

<http://www.stockholmresilience.org>

Postawy prośrodowiskowe najsukuteczniej kształtują bodźce ekonomiczne

Wykres III.2. Ceny ropy naftowej a wydatki na badania i rozwój w OZE, 1970-2012

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych IEA i BP (2012)

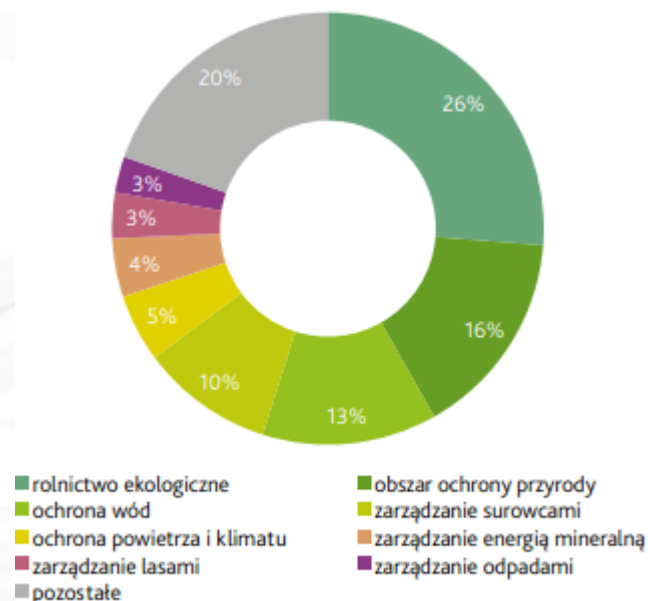
Objaśnienie: wykorzystano ceny realne.

- rozwój gospodarczy świata wzmacnia zapotrzebowanie na energię
- największą rolę w kształtowaniu postaw prośrodowiskowych odegrały bodźce ekonomiczne, narzędzia polityczne cieszą się umiarkowaną skutecznością

Zielone miejsca pracy

- **cel:** zachowanie/odtworzenie jakości środowiska
- **narzędzia:**
  - ochrona ekosystemów
  - dbałość o bioróżnorodność
  - zmniejszanie zużycia materiałów, energii, wody
  - minimalizacja tworzenia odpadów i zanieczyszczeń
- **sekcje gospodarki:**
  - rolnictwo
  - produkcja
  - badania i rozwój
  - administracja
  - usług

Wykres III.10. Udział poszczególnych obszarów w zielonym zatrudnieniu w Polsce, 2007

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Szwed, Maciejewska (2012)

Zielone miejsca pracy to bardzo pojemna kategoria. Dlatego też trudno precyzyjnie oszacować liczbę miejsc pracy (ok. 3,5-4 mln w UE, ok. 0,2 mln w Polsce?), trudno również jednoznacznie określić ich jakość.

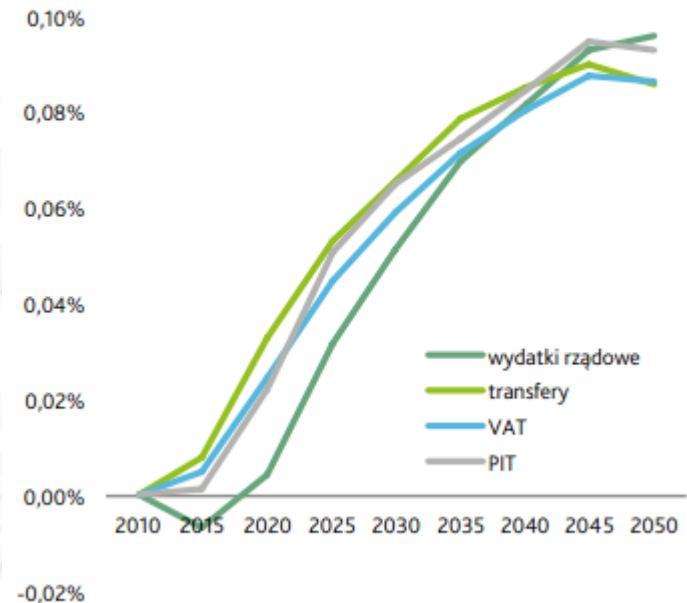

Środowisko przyjazne gospodarce

Studium przypadku – makroekonomiczne skutki obniżenia emisyjności polskiej energetyki

- niskoemisyjnej transformacji mogą towarzyszyć trwałe oszczędności, o ile zrezygnuje się z wdrożenia technologii CCS, która zwiększa zarówno koszty inwestycyjne, jak i operacyjne w energetyce
- w 2050 roku dodatni wpływ niskoemisyjnych inwestycji może sięgnąć niemal 0,1% PKB
- rodzaj dostosowania po stronie rządu nie ma większego znaczenia

Wykres III.28. Wpływ inwestycji na PKB przy różnych wariantach reakcji państwa, scenariusz bez CCS

Środowisko przyjazne pracy

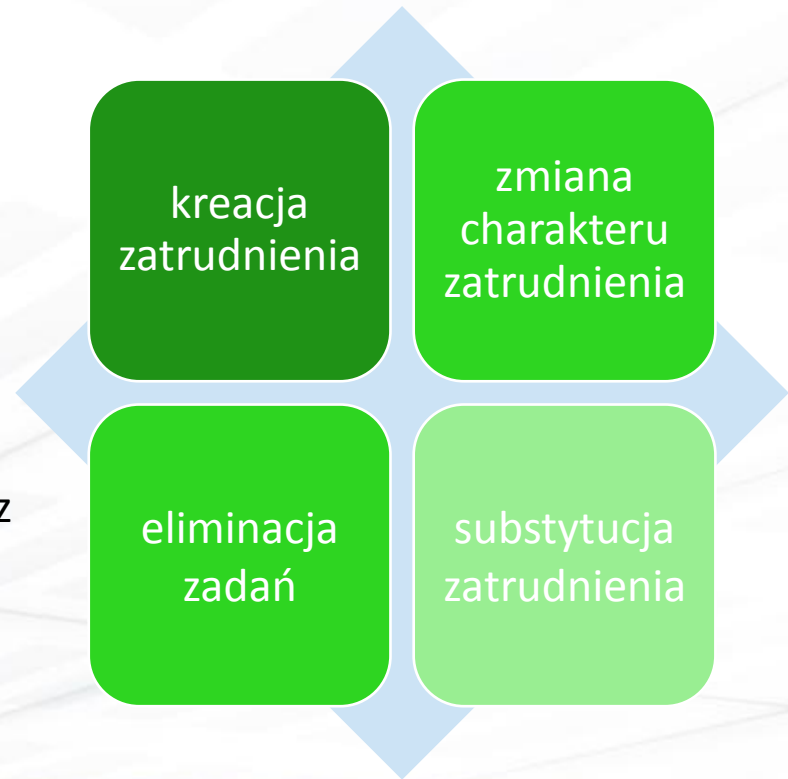
- **efekt brutto vs. efekt netto** zielonej transformacji na rynek pracy

- **kanały transmisji:**

- bezpośredni
- pośredni
- indukowany

znaczenie dwóch ostatnich rośnie wraz z dojrzałością zielonej gospodarki

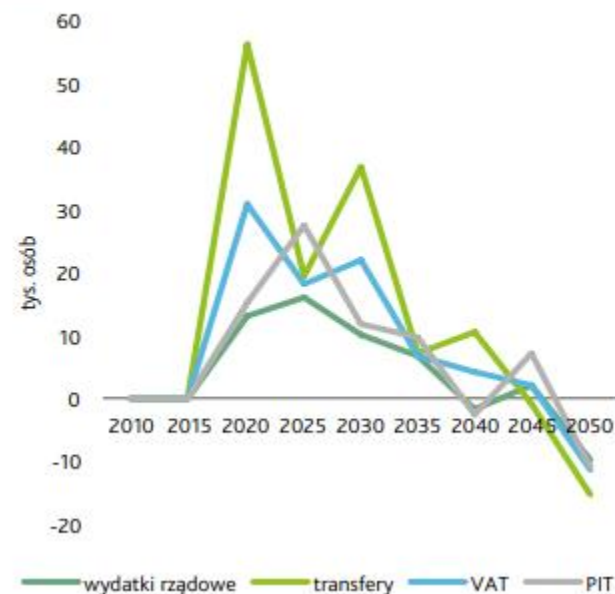
- **skutki (→)**

Środowisko przyjazne pracy

- literatura przedmiotu pozostaje niejednorodna, jeśli chodzi o wpływ zielonych miejsc pracy na zatrudnienie netto
- pozytywny wpływ warunkują m.in. eksport technologii czy ogólne reformy rynku pracy
- model WISE wskazuje, że w scenariuszu bez CCS najbardziej efektywnym rozwiązaniem jest redukcja transferów, z kolei najgorsze efekty przynosi opodatkowanie pracy

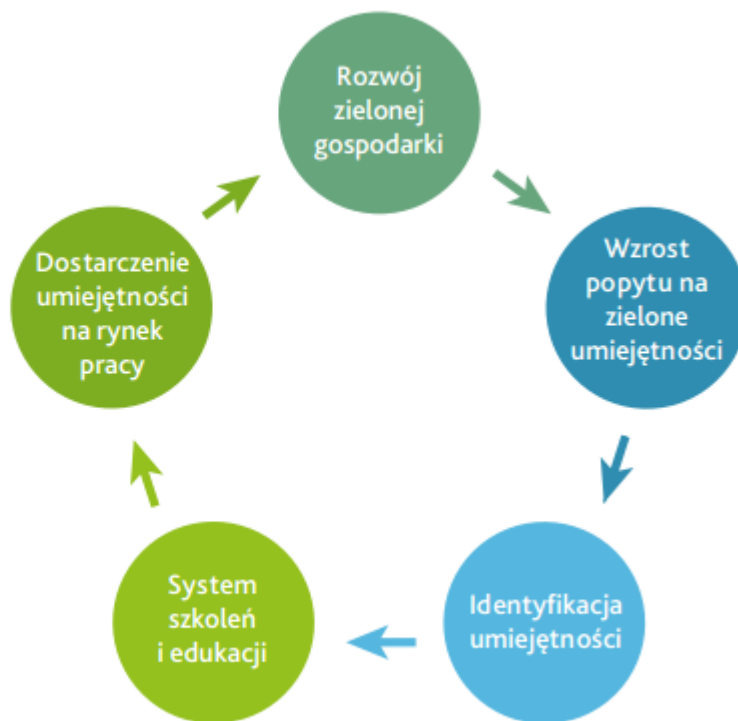
Wykres III.24. Wpływ inwestycji na zatrudnienie przy różnych wariantach reakcji państwa, scenariusz bez CCS

Zielone umiejętności

Schemat III.4. Proces dostarczania zielonych umiejętności na rynek

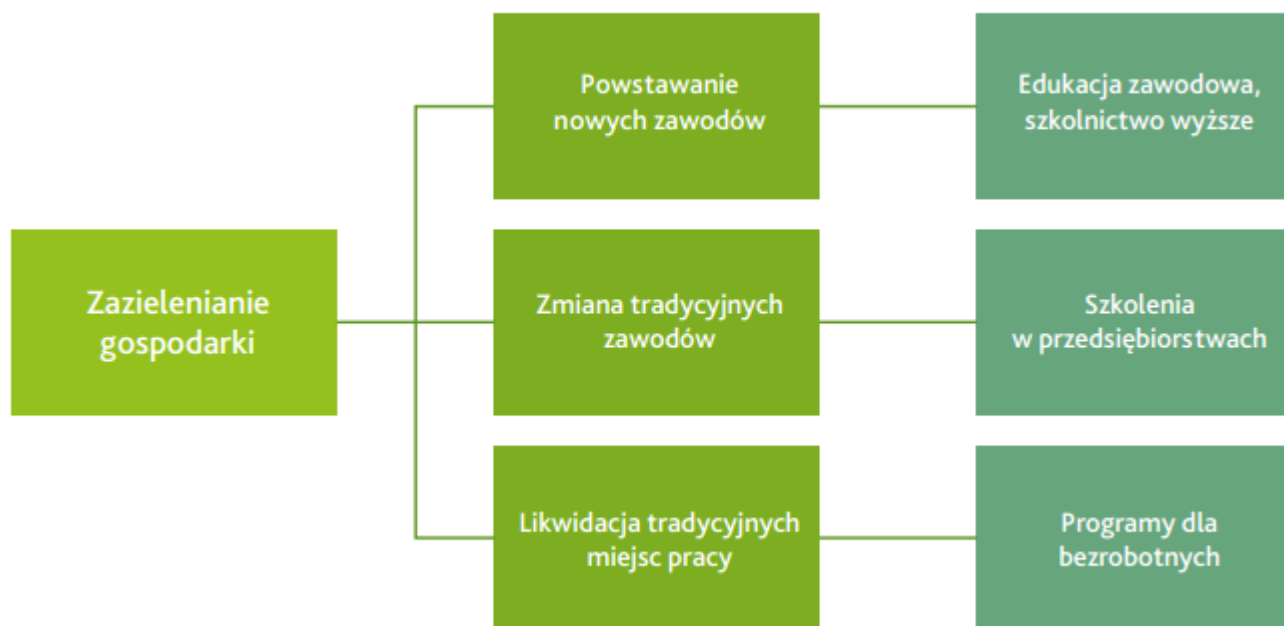

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ILO 2011

bariery kompetencyjne istotnie spowalniają niskoemisyjną transformację gospodarki, czego dowodzą liczne przykłady międzynarodowe (Niemcy, W.Brytania, Chiny, Kanada, Australia)

Zielone umiejętności

Schemat III.5. Zazielenianie się gospodarki z perspektywy działań edukacyjnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Cedefop 2010a

Zazielenianie gospodarki to wyzwanie dla polityki edukacyjnej na wszystkich szczeblach.

Edukacja podstawowa

dzieci:

- obecność edukacji ekologicznej równie istotna jak sposób jej prowadzenia
- efekty zewnętrzne: kreatywność, krytyczne myślenie, poprawne zachowanie)

młodzież:

- orientacja na społeczeństwo: decyzyjność, etyka, odpowiedzialność za własne decyzje
- systematyczne i przystępne wprowadzanie podstaw przedmiotów ścisłych i języków obcych
- doradztwo zawodowe

Powstawanie zielonych zawodów

szkolnictwo wyższe:

- rozwój umiejętności STEM
- elastyczność kursów
- współpraca z pracodawcami
- identyfikacja potrzeb lokalnych rynków pracy
- reforma ścieżki kariery akademickiej i sposobu zarządzania uczelniami

edukacja zawodowa:

- układanie programu pod potrzeby rynku pracy, nie – kadry
- tworzenie klas w partnerstwie z przedsiębiorstwami
- ulgi, dotacje, przyjazny system prawny

Zmiana a likwidacja tradycyjnych zawodów

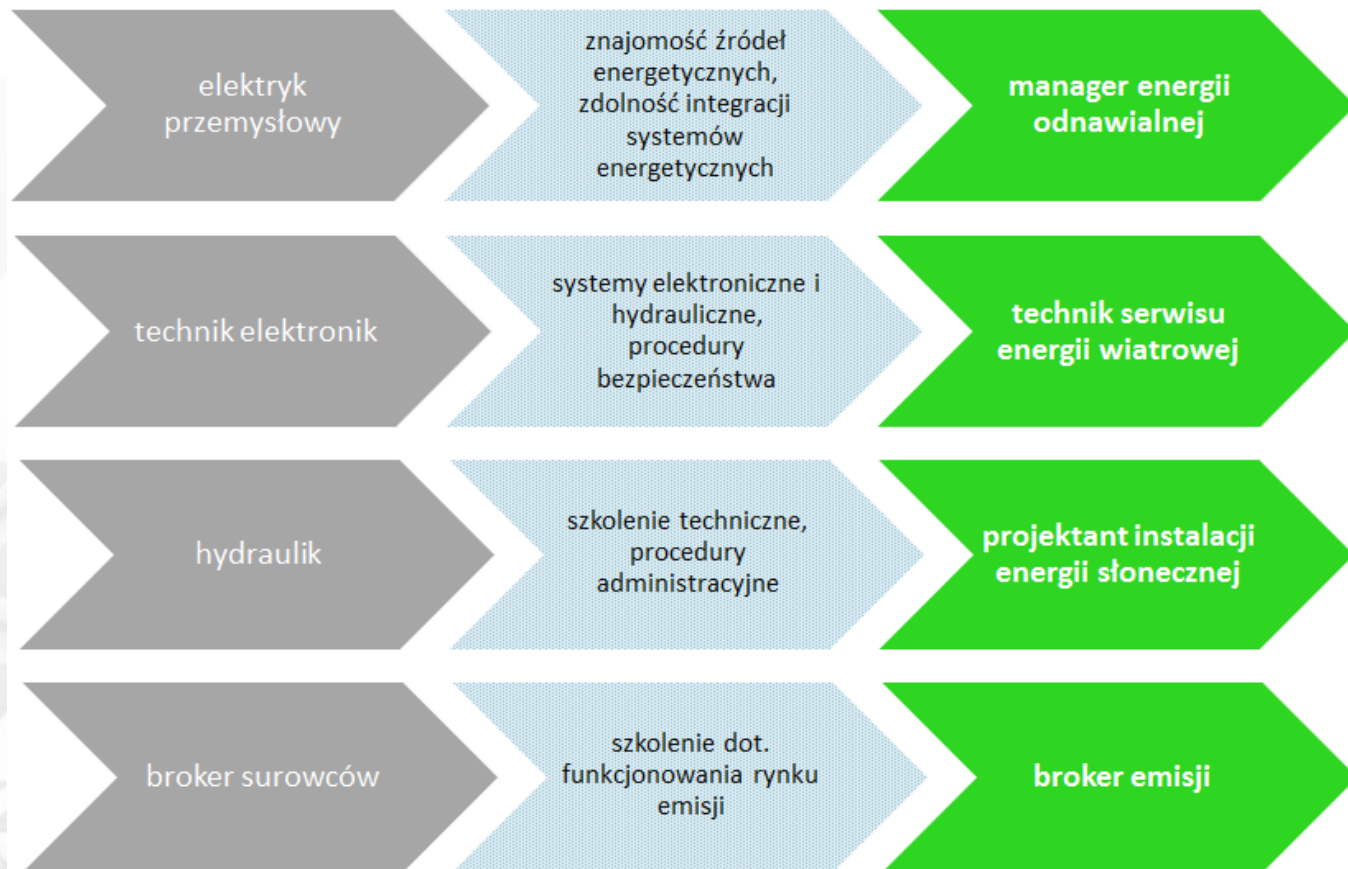
zmiana tradycyjnych zawodów:

- szkolenia dla trenerów
- szkolenia specjalistyczne
- koncentracja szkoleń na obszarach o dużym potencjale rozwojowym w obliczu ograniczonych środków MŚP

likwidacja tradycyjnych zawodów:

- inicjatywy na poziomie sektorowym i regionalnym mają większy wpływ na siłę roboczą niż przedsięwzięcia na poziomie firm
- aktywna rola administracji publicznej/samorządowej
- punkt wyjścia: bardzo niewiele umiejętności jest kompletnie zbędnych

Dziękuję za uwagę

WISE

sonia.buchholtz@wise-institute.org.pl

www.wise-institute.org.pl